

HPV KOPPSETINGIN

HPV koppsetingin mundi tikið lívið av Brynhild

NÚ ERI EG PÚRA FRÍSK

Áhaldandi leitingar á internetinum eftir onkrum formi fyri hjálp elvdi til, at familjan Lágabø í Vági funnu eina hátt at bjarga 18 ára gomlu Brynhild undan ræðuligu hjáárinunum av HPV koppsetingini. – Vit vóru bangin fyri hon fór at taka lívið av sær, sigur Rakul Nolsøe í Lágabø, mamma Brynhild

Barbara Holm

2015 má helst fara í søgubøkurnar sum eitt tað ringasta árið, í lívinum hjá familjuni Lágabø í Vági. Longu í 2012 byrjaði nú 18 ára gamla Brynhild at fáa verri heilsu, men í mai í fjør gjørdist støðan ótolandi. Tað var fyrstu ferð, at Brynhild endaði á sjúkrahúsinum.

– Hendurnar vóru bláar, eg hevði sera ilt fyri hjarta og eg vildi svíma, greiðir Brynhild frá.

Eingin frágreiðing var um, hví áður fríska og sprelska unga kvinnan merkti slíka pínu og læknarnir søgdu at alt var sum tað skuldi.

Men støðan bara versnaði.

Brynhild gjørdist ógvusliga sjúk og einasta frágreiðingin kundi vera, at hon var vorðin sjúk av HPV koppsetingini. Síðst í 2015 gjørdist pínin ótolandi.

– Brynhild vaknaði hvønn morgun grátandi. Hon sendi mær smsboð hvønn hálva tíma úr skúlanum og fortaldi, hvussu ilt hon hevði, tí hon var so bangin fyri at okkurt meira skuldi henda, greiðir Rakul Nolsøe í Lágabø frá.

Hvønn morgun mátti Brynhild berja seg úr songini, meðan heilsan bara versnaði.

Gavst at leita eftir hjálp frá føroyska heilsuverkinum

Í oktober í fjør skrivaði Sosialurin um støðuna hjá familjuni Lágabø í Vági og tá var eisini ein samrøða

við Johnny í Grótinum, sjúkrahússtjóra, at síggja í blaðnum. Eftir hetta setti Rakul Nolsøe í Lágabø seg í samband við sjúkrahússtjórán.

– Eg fekk at vita, at tey ætlaðu at fáa fatur á donskum læknum, tí før-oyska heilsuverkið hevur ikki førleikarnar til at taka sær av hjáárinum av HPV koppsetingini. Men eg havi ongan tíð hoyrt nakað aftur, sigur Rakul Nolsøe í Lágabø.

Tey valdu tí at tveita handklæði í ringin og góðtaka, at eingin fór at hjálpa teimum burtúr støðuni uttan tey sjálvi.

– Vit tóku sakina í egnar hendur og leitaðu endaleyst á netinum eftir onkrum ráðum, sigur Rakul Nolsøe í Lágabø.

Fleiri læknar í Danmark geva góð ráð til ungar kvinnur í hesari støðuni, umvegis netið, og tað var soleiðis, at Brynhild fór at eta serstakan kost og taka sterkar vitaminir.

Men tað var ikki nóg mikið.

Nýggj heilsutøkni bjargaði Brynhild

Eftir umfatandi leiting á netinum fann Rakul Nolsøe í Lágabø fram til ein serstakan

form fyri pínullinnan. Heilsutøknin er nýggj og ikki góðkend av læknunum, men kannað væl av privatum granskarum.

– Vit vóru desperat. Brynhild tosaði hvønn dag um sína ótolandi pínu, og vit vildu royna alt, sigur Rakul Nolsøe í Lágabø.

Nýggja viðgerðin inniheldur ein serstakan drink og trý ymisk slag av plástri. Plástrini eru fyri pínu, fyri útreinsan og fyri orku. Tey hevur Brynhild á hvønn dag. – Eg trúði ikki uppá tað í byrjanini. Men eg vildi royna tað, tí mamma helt tað kundi hjálpa, sigur Brynhild.

Tey settu seg í samband við ein føroying í Danmark, sum hevur drúgvur royndir við hesum øðrvísi viðgerðarhætti og fóru undir viðgerðina í november í fjør.

– Eg var í so stórari pínu tá, at eg vildi bara royna alt. Tað kendist so órættvíst, at noyðast at liggja heima, meðan øll vinfólkin vóru úti og hugnaðu sær, greiðir Brynhild frá.

Og í januar í ár broyttist verðin fullkomiliga hjá Lágabø familjuni.

Venur nú seks ferðir um vikuna

Tá árið 2016 fór av bakka-

stokki var eingin betring at hóma hjá Brynhild. Rakul og restin av familjuni vóru vónbrotin, tí tey ynsktu, at hendan viðgerðin saman við serstøku kostætlanini og vitaminunum skuldi hjálpa Brynhild burtúr pínunni.

– Eg visti tað kundi taka tíð, men tá januar byrjaði og eingin broyting var, gjørdist vit øll nokso vónsvikin, sigur Rakul Nolsøe í Lágabø.

Men síðst í januar kom broytingin, sum tey øll høvdu bíða eftir í tað, sum kendist sum ein mansaldur. Brynhild fekk meira orku og bráðliga gjørdist dagurin ikki ótolandi, strævin og oyðileggjandi fyri ungu kvinnuna.

– Eg minnst tað sum, at eg orkaði betur og betur at fara í skúla og knappliga ein dagin, var alt gott, sigur Brynhild.

Í dag er Brynhild aftur ein púra vanligur tannárungur. Hon gongur í studentaskúlanum í Høvi, hevur tvey stórv aftaná skúlatíð og venur til kappróður.

– Vit venja seks ferðir um vikuna. Tað er einki problem nú, greiðir Brynhild frá.

Men ungan kvinnan leggur ikki lok á, at sjúkan og hasi ólukku hjáárinini kostaðu henni nóg.

– Eg hevði tað ræðuligt. Eg hevði altíð so ilt fyri hjarta, men læknarnir søgdu einki var galið. Og eg visti jú tað var okkurt galið, sigur Brynhild.

Hon var altíð bangin fyri, at okkurt meira skuldi henda henni.

– Eg var so bangin fyri, at eg skuldi fáa meira pínu. Tí eg orkaði barasta ikki meira pínu, sigur Brynhild.

Vóru til reiðar at flyta av landinum

Familjan Lágabø royndu hendan øðrvísi viðgerðarháttin sum eina seinastu roynd, áðrenn tey pakkaðu kuffertini og hildu til Danmarkar ella aðrastaðni.

Í Føroyum fingur tey greitt at vita, at tað var torført at fáa hjálp, tí føroyska heilsuverkið ikki hevði førleikar til at hjálpa ungum kvinnum við hjáárinum av HPV koppsetingini.

– Eg var púra desperat eftir at fáa hjálp. Læknarnir vistu ikki, hvat vit skuldu gera, og vit hoyrdu einki aftur frá landssjúkrahúsinum. Vit vóru klár at flyta av landinum, um hetta ikki riggaði, sigur Rakul Nolsøe í Lágabø.

Ein onnur orsök til, at tey vóru til reiðar at sleppa øllum og fara er, at tey vóru bangin fyri, hvat Brynhild kundi finna uppá, um lívið við konstantari pínu helt fram.

– Hon segði hvønn dag, at hon ikki orkaði at liva soleiðis meira. Hon vaknaði jú hvønn dag grátandi, tí

hon hevði so ilt, sigur Rakul Nolsøe í Lágabø.

Rakul og Brynhild hava tosað saman um tað, sum Rakul er bangin fyri hevði hent, um Brynhild framvegis lá við pínu.

– Eg var bangin fyri, at hon hevði tikið lívið av sær, tí pínin var so ræðulig. Og tað sigur hon eisini, at hon hevði, greiðir Rakul Nolsøe í Lágabø frá.

Umframt, at tíðin við pínunni kostaði ungu kvinnuni nóg, so hevur tað eisini kostað familjuni við fimm børnum nóg.

– Hetta hevur tikið hart uppá okkum. Eg føli nú, tá ið Brynhild er frísk aftur, hvussu nóg tað hevur tikið uppá meg, sigur Rakul Nolsøe í Lágabø.

Og hóast tað er friður á økinum júst nú, so er eingin víska fyri, hvussu leingi Brynhild fer at vera verandi frísk.

– Vit vita ikki, um viðgerðarhátturin fer at rigga altíð, ella um pínin kemur aftur. Men vit gera tað, sum skal til. Óansæð hvat tað er, slær Rakul Nolsøe í Lágabø fast.